

forslag, at vedkommende skal præstere Attest for ulastelig Vandel i henholdsvis de sidste 5 og 10 Aar, altsaa det, vi populært kalder en Sædeligheds- eller Vandelsattest. Jeg kunde maaske forstaa eller navnlig godkende denne Ordning, hvis Forholdet var det, at disse saakaldte Vandelsattester, altsaa Attester fra paalidelige Personer, der har haft Lejlighed til nøje at iagttage den straffedes Færd, om, at han har ført en ulastelig Vandel i 5 eller 10 Aar — hvem har for Resten det? —, overhovedet gav den mindste Garanti, men jeg tror, at vi egentlig alle er enige om, at Sædeligheds- og Vandelsattester praktisk taget i mange Tilfælde nærmer sig til at være Humbugsattester, og at det offentlige derfor meget nødtigt skulde forlange dem, endside indføre dem paa Omraader, hvor man ikke hidtil har haft dem. Det kan endvidere være overordentlig generende ogsaa for Ansøgerne at skulle fremskaffe saadanne Attester, særlig hvis den paagældende ikke har boet ret længe paa Egnen; dertil vil maaske i mange Tilfælde yderligere kræves Attest fra Politimesteren for, at de paalidelige Personer virkelig ogsaa er paalidelige. Derfor er vi imod disse Vandelsattester og synes, at man meget vel, selv om man forkorter Tidsrummet, som hidtil kan nøjes med en almindelig Straffattest, der dog siger noget, medens Vandelsattesterne fra de paalidelige Personer ikke altid siger noget. Jeg kender Tilfælde, hvor en Mand, der førte en i høj Grad lastværdig Vandel, fik denne Sædeligheds- og Vandelsattest fra to, som han altid tilbragte Nætterne sammen med.

Men disse Indvendinger rammer naturligvis ikke selve Lovens Princip, at gøre det rimeligere og lettere at opnaa Æresoprejsning ved at udvide Adgangen hertil uden Bevilling, altsaa blot ved en skriftlig Erklæring fra Politimesteren, selv for ret grove Forbrydelser. Der er nogen, der maaske vil finde, at Adgangen hertil bliver for let, og i visse Tilfælde kunde jeg indrømme dette, dog kun under to Betingelser, den ene, at vi havde en fornuftig, rationel Straffelov, den anden, at vi blev af med det i Virkeligheden i Luften frit svævende Begreb: „En i den offentlige Mening vanærende Handling,“ thi dette Begreb bliver mere og mere afhængig af Dagspressens Evne til at paavirke Forholdene, og Begrebet vil i Virkeligheden altid være klassepræget. Jeg kan tage et enkelt Eksempel. Fra en Side vil man anse de saakaldte Majestætsfornærmelser for en i høj Grad vanærende Handling, medens den halve Del af Befolkningen i og for sig finder dette ganske urimeligt. Det samme Befolk-

ningslag kan skifte Opfattelse, endda i Løbet af en forholdsvis kort Aarrække. For en lille Menneskealder siden var Venstre — ikke det nuværende — saadan halvvejs Specialister i Majestætsfornærmelser og betragtede ofte i Pressen saadanne Forbrydelser som nærmest en fortjenstfuld Handling i en vis Periode, medens Venstre sikkert nu vilde anse ethvert Angreb paa Kongemagten for en grufuld Handling, i høj Grad vanærende i den offentlige Mening. Et tilsvarende Eksempel kunde jeg tage fra et helt andet Omraade. Vi anser Børssvindl, Banksvindl og falsk Regnskabsførelse eller blot vildledende Regnskabsførelse for vanærende i den offentlige Mening. Hvis man har fulgt visse konservative Blades Artikler under den sidste store Proces, saa maatte man nærmest, indtil Højesteretsdommen faldt, faa den Opfattelse, at den eneste, der paa det Omraade har gjort sig skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, var Rigsadvokaten.

Alt dette viser efter min Mening, at hele Grundlaget for Æresoprejsningsinstituttet er vaklende og irrationelt, det skifter stadig, det er ofte bestemt af de enkelte Blades Evne til at udgive deres egne Meninger for den offentlige Mening. Jeg vilde derfor gerne netop ved denne Lejlighed, ogsaa forinden vi tager endelig Stilling til Lovforslaget, selv om vi billiger dets Principper, spørge den højtærede Justitsminister, om han er lige ved at være færdig med Forarbejderne til en ny Straffelov, saaledes at vi kan vente et saadant Lovforslag fremsat, og hvorledes han stiller sig til det Princip, som man jo kender andetstedsfra, at Straffens Indflydelse paa vedkommendes borgerlige Rettigheder bestemmes ved Dommen selv, saaledes at man undgaar det indviklede Institut, vi har for Tiden. Besvarelsen af disse Spørgsmaal har i sig selv stor Interesse, og den har det netop i Anledning af Behandlingen af et Lovforslag som det foreliggende. Bortset herfra vil jeg altsaa i øvrigt kunne tilsige Socialdemokratiets Villighed til at arbejde med paa Gennemførelsen af dette Lovforslag, som vi altsaa maa betragte som midlertidige lempeligere Regler for Æresoprejsning, der efter min Mening dog kræver et nærmere Gennemsyn i et Udvalg.

J. Chr. Møller: Det er sikkert rigtigt, som den højtærede Minister udtalte, at det mange Gange er kedeligt, naar en Kvinde eller Mand søger Æresoprejsning, at de skal have deres Synderegister forelagt for Byraad eller Sogneraad, hvor ved-